

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ВИЩОЇ ОСВІТИ У ЗДМУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом ректора № 528 від
27.11.2019

Запоріжжя 2019

1. МОТИВАЦІЯ ДО СТВОРЕННЯ

Метою розбудови та функціонування системи забезпечення якості освіти в Україні є: гарантування якості освіти; формування довіри суспільства до системи та закладів освіти, органів управління освітою; постійне та послідовне підвищення якості освіти. Складовими системи забезпечення якості освіти є: система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти); система зовнішнього забезпечення якості освіти; система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти. Саме внутрішня система забезпечення якості освіти має першочергове місце у структурі заходів з підвищення якості освіти.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗДМУ розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Національного стандарту України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:20015 та базується на «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти.

1.2. Колегіальним органом управління університету, який визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є Вчена рада ЗДМУ.

3. ПРИНЦИПИ ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Система управління якістю вищої освіти ЗДМУ відповідає вимогам міжнародного стандарту, гарантує високий рівень науково-педагогічних працівників, ефективні методики надання освітніх послуг в галузі охорони здоров'я та сучасні умови навчання для здобувачів вищої освіти.

3.1. Систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (далі – Система) в ЗДМУ розроблено згідно з принципами:

- відповідності європейським і національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії ЗВО, який відповідає за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх рівнях освітнього процесу;
- процесного підходу до управління;
- здійснення моніторингу якості;
- постійного підвищення якості;
- залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін

до процесу забезпечення якості;

– відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості.

Система управління якістю Запорізького державного медичного університету базується на таких принципах:

1) Орієнтація на замовника. З метою реалізації даного принципу в ЗДМУ визначено замовників освітніх послуг, якими є: абітурієнти, здобувачі вищої освіти, їх батьки, організації-роботодавців, МОН та МОЗ України, слухачі курсів, аспіранти (докторанти) тощо; розподілено відповідальність за виявлення їхніх вимог та потреб; визначено шляхи встановлення зворотного зв'язку з замовниками; передбачено дії у випадку їх незадоволеності.

Окрім орієнтації на зовнішнього замовника освітніх послуг, в університеті приділяється чимала увага вимогам внутрішніх замовників, а саме: організаторів процесів, науково-педагогічних кадрів, навчально-допоміжного персоналу, інших працівників університету. Адже, від задоволеності потреб співробітників університету, залежить якість їхньої роботи, а, у результаті, рівень задоволеності замовників освітніх послуг;

2) Лідерство. Керівництво ЗДМУ забезпечує єдність цілей і напрямків розвитку університету, створює внутрішнє середовище, яке дозволяє усім працівникам бути повною мірою зацікавленими в досягненні цілей у сфері якості;

3) Залучення співробітників. З метою реалізації даного принципу в університеті визначено відповідальність кожного працівника та його особистий внесок у досягнення поставлених цілей; розроблено систему мотивування працівників для належного виконання ними поставлених завдань;

4) Процесний підхід. Згідно з даним принципом, будь-який вид діяльності розглядається як процес, який за допомогою необхідних ресурсів перетворює вхідні дані (вимоги замовника) на вихідні (якість наданих послуг). З цією метою в університеті було:

- виділено процеси, що мають прямий, чи побічний вплив на якість освітніх послуг, які у свою чергу поділяються на мікропроцеси, етапи, операції;

- визначено необхідні ресурси для їх реалізації (науково-педагогічні працівники, інфраструктура та робоче середовище, фінансові ресурси, бібліотечно-інформаційне забезпечення тощо);

5) Системний підхід. Для визначених процесів системи управління якістю було встановлено вхідні та вихідні інформаційні і матеріальні потоки, які забезпечили встановлення зв'язків між даними елементами та управління ними як єдиною системою, що сприяє результативності та ефективності її функціонування;

6) Постійне покращення реалізується за допомогою проведення внутрішніх аудитів, моніторингу та вимірювання процесів, моніторингу якості освітніх послуг, критичного аналізування з боку керівництва, запровадження коригувальних та запобіжних дій;

7) Прийняття рішень на підставі фактів забезпечується систематичним проведенням об'єктивних внутрішніх перевірок, оцінюванням процесів, моніторингом якості освіти;

8) Взаємовигідні відносини з постачальниками. Університет співпрацює з своїми постачальниками (ЗОШ, ВНЗ II-III рівнів акредитації, заклади охорони

здоров'я, субпідрядні організації тощо) з усвідомленням залежності одне від одного, тому їх відносини базуються на взаєморозумінні потреб обох сторін.

3.2. Система передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- розробка, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості підготовки контингенту здобувачів вищої освіти;
- посилення потенціалу науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність університету;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях викладачів та здобувачів вищої освіти.

4. ПЕРІОДИЧНИЙ ПЕРЕГЛЯД ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

4.1. Механізм розробки та затвердження освітніх програм регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу у ЗДМУ» та деталізується іншими Положеннями щодо навчально-методичної діяльності.

4.2. Перегляд освітніх програм відбувається за результатами їхнього моніторингу.

4.3. Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формулюються як у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства.

4.4. Показники: рівень оновлюваності освітніх програм, рівень участі роботодавців у розробці та внесенні змін, рівень задоволеності здобувачів вищої освіти (випускників), індекс працевлаштування випускників, рейтинг за оцінками роботодавців, участь у міжнародних програмах підготовки.

4.5. Навчальний і методичний відділи, деканати опрацьовують навчальні плани, залучаючи до роботи кафедри університету. Кожна кафедра опрацьовує програми навчальних дисциплін щодо їх відповідності вимогам ліцензування та акредитації.

4.6. Відповідальні за впровадження та виконання: кафедри, ЦМК, вчені ради факультетів, навчальний і методичний відділи, відповідальний за напрямок діяльності проректор, Вчена рада університету.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

5.1. Оцінювання якості знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до внутрішніх положень з даного напрямку діяльності.

5.2. Критерії оцінювання є обов'язковою складовою навчальної програми дисципліни. На початку семестру науково-педагогічний працівник, який викладає дисципліну, повинен ознайомити здобувачів вищої освіти зі

змістом, структурою, формою навчальних занять та заходів контролю - екзаменаційної (залікової) роботи та самостійної роботи здобувача вищої освіти (СРС)/ інтерна (СРІ), а також із системою і критеріями оцінювання.

5.3. Для врахування думки здобувачів вищої освіти щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні (анонімні) опитування здобувачів вищої освіти і випускників, моніторинг ступеня задоволення здобувачів вищої освіти.

5.4. Результати оцінювання здобувачів вищої освіти обговорюються на засіданні ректорату, Вчених рад та регулярно оприлюднюються.

5.5. Відповідальні за впровадження та виконання: СМЯО (сектор моніторингу якості освіти), рада з гуманітарної освіти та виховної роботи, факультети, навчальний та методичний відділи, Студентська рада, проректор (за напрямком діяльності), ЦМК, ЦМР.

6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО СКЛАДУ

6.1. Процедура відбору та призначення на посаду науково-педагогічних працівників регулюється відповідними Положеннями щодо порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними контрактів (трудових договорів).

6.2. Відповідність фаховості викладача навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або про вчене звання або науковою спеціальністю, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом не менше п'яти років, або проходженням відповідного науково-педагогічного стажування тривалістю не менше шести місяців та наявністю трьох одноосібних публікацій з цієї навчальної дисципліни у рецензованих закордонних або фахових наукових виданнях України, або виданого підручника чи навчального посібника з цієї навчальної дисципліни згідно з вимогами МОН/МОЗ України.

6.3. Основним документом планування та обліку роботи науково-педагогічних працівників університету є Індивідуальний план роботи науково-педагогічного працівника. В Індивідуальному плані зазначають всі види робіт, що посеместрово плануються на навчальний рік та за якими науково-педагогічний працівник звітує щодо виконання із заповненням відповідної графи. Основними видами робіт є навчальна, методична, наукова, лікувальна, організаційна. Індивідуальні плани розглядаються на засіданні кафедри й затверджуються завідувачем кафедри. Індивідуальний план завідувача кафедри затверджує декан факультету.

6.4. Щорічно наприкінці навчального року на засіданні кафедри обговорюється виконання науково-педагогічними працівниками Індивідуальних планів. Науково-педагогічний працівник зобов'язаний скласти письмовий звіт, який заслуховується на засіданні кафедри. Завідувач кафедри робить висновок про виконання науково-педагогічним працівником Індивідуального плану роботи, про що робить запис у відповідному його розділі. У разі неповного виконання певних

розділів Індивідуального плану наводиться причина, яка завадила виконанню (хвороба, тривале відрядження тощо).

Висновок затверджується на засіданні кафедри.

6.5. Не рідше одного разу на 5 років або при переукладанні (подовженні терміну дії) трудового договору (контракту) проводиться звітування науковопедагогічного працівника. Звіт розглядається на засіданнях кафедри і вченої ради факультету, які дають висновок щодо подальшої роботи науковопедагогічного працівника або приймають рішення про його невідповідність обійманій посаді внаслідок недостатньої кваліфікації. Кожен науково-педагогічний працівник повинен своєчасно проходити атестацію.

6.6. Відповідальні за впровадження та виконання: завідувачі кафедр і декани факультетів, проректор, відділ кадрів, навчальний та методичний відділи, СМЯО.

7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕОБХІДНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

7.1. Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу в університеті має відповідати ліцензійним та акредитаційним вимогам.

7.2. Матеріально-технічна база університету повністю пристосована для підготовки фахівців визначених чинною ліцензією університету.

7.3. Навчальні корпуси забезпечуються необхідними умовами для пересування осіб з особливими потребами.

7.4. Заняття проводяться в аудиторіях, які забезпечені достатньою кількістю необхідного обладнання; створено мережу навчальних аудиторій, які обладнані ТВ панелями; виключно всі лекційні аудиторії облаштовані ТВ панелями, проекторами та іншим технічним обладнанням.

7.5. Забезпечено вільний доступ до мережі Інтернет, у навчальних корпусах та Науковій бібліотеці університету працює Wi-Fi мережа.

7.6. Освітній процес у повному обсязі забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях. Забезпеченість друкованими підручниками та навчальними посібниками відповідає встановленим нормативам.

7.7. Для самостійної роботи здобувачів вищої освіти запроваджено електронні ресурси: АСУ, RАTOS, Moodle, онлайн курси на платформі EdX, що містять навчальні та методичні матеріали з усіх дисциплін.

Забезпеченість навчально-методичними матеріалами електронних ресурсів для кожної навчальної дисципліни відповідає встановленим нормативам.

7.8. Відповідальні за впровадження та виконання: навчальний та методичний відділи, Наукова бібліотека, ЦМК, ЦМР, кафедра МФІНТ, ЦКТ.

8. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ

- 8.1. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в університеті сприяють система електронного документообігу та внутрішні продукти: автоматизована система управління навчальним процесом (АСУ), RАTOS, Moodle, онлайн курси на платформі EdX.
- 8.2. Система електронного документообігу допомагає ефективно здійснювати їх пошук, опрацювання, надає можливість паралельного виконання операцій, уникати дублювання процесів.
- 8.3. АСУ - автоматизована система дозволяє оперативно, систематично та об'єктивно отримувати відомості про стан академічної успішності здобувачів вищої освіти, проводити їх аналіз та вживати дієвих і своєчасних заходів щодо підвищення успішності здобувачів вищої освіти.
- 8.4. RАTOS- система тестування розроблена та використовується з метою поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти, формування бази даних для укладення академічної історії здобувача вищої освіти.
- 8.5. Moodle- система електронного навчання, яка використовується у ЗДМУ головним чином на післядипломному етапі, поєднує навчальні та контролюючі компоненти.
- 8.6. Онлайн курси на платформі EdX - забезпечено вивчення дисциплін вільного вибору, СРС, СРІ, вивчення державної та іноземної мов, юридична освіченість, підготовка до КРОК, навчання на ФПО.
- 8.7. Інформаційні системи дозволяють забезпечити моніторинг якості діяльності університету та приймати ефективні управлінські рішення щодо її вдосконалення.
- 8.8. Відповідальні за впровадження та виконання: кафедра МФІНТ, група АСУ, ЦКТ.

9. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ

- 9.1. Публічність інформації про діяльність університету забезпечується згідно з чинною нормативно-правовою базою України, деталізується наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів» та внутрішніми Положеннями.
- 9.2. Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті університету і структурних підрозділів, систематично оновлюється та доповнюється.
- 9.3. Відповідальні за впровадження та виконання: помічник ректора, керівники структурних підрозділів та відповідальні за сайт працівники структурних підрозділів.

10. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВІЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

- 10.1. Система запобігання та виявлення плагіату поширюється на наукові,

методичні та навчальні праці всіх учасників освітнього процесу.
10.2. Усі підготовлені до друку наукові роботи та навчальні (методичні) видання розглядаються на засіданнях кафедр та інших підрозділах, де виконувались роботи.
10.3. При рекомендації наукових робіт до друку у наукових виданнях, вони перевіряються на відсутність академічного плагіату.
10.4. Перед прийняттям дисертації, поданої до захисту у спеціалізовану вчену раду університету, проводиться перевірка на відсутність академічного плагіату.
10.5. Наукові роботи, які повинні бути розміщені на електронних ресурсах університету, підлягають своєчасному оприлюдненню.
10.6. У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеня така дисертація знімається із захисту, незалежно від стадії розгляду.
10.7. Для технічного забезпечення при перевірці наукових та навчальних праць на наявність академічного плагіату, використовується ліцензійна програма.
10.8. Відповідальними особами з даного напрямку діяльності наказом по університету призначено проректорів з наукової роботи та науково-педагогічної роботи.

Ректор ЗДМУ
професор

Ю.М.Колесник

Перший проректор, доцент
Проректор з науково-педагогічної роботи, професор
Проректор з наукової роботи, професор
Проректор з НППР, доцент
Декан I медичного факультету, доцент
Декан II медичного факультету, доцент
Декан III медичного факультету, доцент
Декан I фармацевтичного факультету, доцент
Декан II фармацевтичного факультету, доцент
Декан I міжнародного факультету, доцент
Декан II міжнародного факультету, доцент
Керівник навчального відділу
Голова студентської ради

М.О. Авраменко
В.А.Візір
В.О.Туманський
С.А. Моргунцова
В.М. Компанієць
Ю.Ф. Полковніков
М.А. Шишкін
О.А.Кремзер
О.Р.Пряхін
Д.І.Дочинець
І.В.Мельник
О.П. Школова
В.Турчиненко